

SKOV- OG
NATURSTYRELSEN
Natur og Formidling
J.nr. SNS-403-00270
Ref. har
Den 21. august 2009

**Notat
om høringssvar til
bekendtgørelse om Nationalpark Mols Bjerge**

Udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Mols Bjerge blev sendt i ekstern høring den 9. marts 2009 og samtidig lagt på høringsportalen.

Udkastet blev sendt til høring hos relevante myndigheder og organisationer samt til de ca. 7.800 lodsejere, som ejer jord og/eller bygninger indenfor det foreslåede område. Der er modtaget i alt 81 høringssvar.

I det følgende gennemgås de væsentligste emner fra høringssvarene til udkastet. Konkrete forslag til ændringer eller tilføjelser er angivet med **fed type**. Kommentarer til høringssvarene er angivet med *kursiv*. Angivelse af paragraffer henviser til udkastet til bekendtgørelse med mindre andet er angivet.

Det skal bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk, og at ikke alle høringssvar er kommenteret. Ønskes detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises til de fremsendte høringssvar, der kan findes på hjemmesiden www.danmarksnationalparker.dk

Forhold eller emner, som er nævnt i høringssvarene, men som falder uden for forslaget til nationalpark er ikke kommenteret. Det gælder bl.a. konkrete forslag til nationalparkbestyrelsens nedsættelse af sekretariat og nationalparkråd, anlæg af publikumsfaciliteter m.m. Synspunkterne og de konkrete forslag vil blive videregivet til den kommende nationalparkbestyrelse i form af dette høringssnotat og kopi af de enkelte høringssvar.

1. Generelt

5 høringssvar har ikke haft kommentarer til udkastet til bekendtgørelse. Det drejer sig om Advokatsamfundet, Farvandsvæsenet, Kulturministeriet, Kystdirektoratet og Økonomi- og Erhvervsstyrelsen.

37 høringssvar er generelt positive over for forslaget til nationalpark og nævner bl.a., at der er en meget god overensstemmelse mellem forslaget og intentionerne fra Pilotprojekt Nationalpark Mols Bjerge. Det drejer sig om Danmarks Jægerforbund (2 svar), Danmarks Idrætsforbund, Danske Gymnastik- & Idrætsforeninger, Danske Handicaporganisationer – Syddjurs, Dansk Ornitologisk Forening, Destination Djursland, Friluftsrådet, Lystfiskerorganisationerne, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Fritidsfiskerforening og Dansk Amatørfiskerforening, Region Midtjylland, Syddjurs Kommune, Venstre i Syddjurs Kommune, WWF Verdensnaturfonden, BLIS – By- og Landskabskul-

tur i Syddjurs, Borgerforeningen Mols, Grundejerforeningen Ebeltoft Nord, Grundejerforeningen Dragsmur, Lodsejere ved Havmølle Å, Lodsejerforeningen Mols Bjerger Fredning, Museumsforeningen for Ebeltoft og Omegn og Museet for Syddjurs, Nationalkomiteen for Geologi, Mols Bjerges Venner, Naturhistorisk Museum Århus, Sammenslutningen af Grundejerforeninger for sommerhusområder i Syddjurs Kommune, Ørnbjerg Møllelaug, Birgit Colding-Jørgensen og Mogens Edsen (Øreringene, Ebeltoft), Dorte og Niels Brandt (Elsegårde), Gunner Henriksen (Gudbjerg), Hanna Utzon (Højbjerg), Hanne og Poul Thind (Ebeltoft), Hanne Vester Rasmussen (Nørager), Inge-Lise Bunde-Pedersen (Bogensholm, Ebeltoft), Jens Ravn Sørensen og Elisabeth Carstensen (Egens, Rønde), Morten Jødal (Ahl Strand), Ole R. Therkildsen og Jørn Pagh Berthelsen (Korup Sø) og Thomas Hvam Pedersen (Egsmark, Ebeltoft),

Flere foreninger, herunder Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Skovforening, Djursland Landboforening og Landbrug & Fødevarer, har hverken udtalt sig explicit for eller imod nationalparken.

4 høringssvar er generelt negative overfor udkastet til bekendtgørelse. Det drejer sig om Bjørn Wikkelsøe Jensen (Elsegårde), lodsejere ved Elsegårde, Chris Anker-Petersen m.fl. (Rønde) og Aksel Dalsgaard Olsen (Agri, Ebeltoft).

12 høringssvar er fra en eller flere lodsejere, som ønsker, at deres arealer udgår af nationalparken. Det samlede areal kan ikke opgøres præcist ud fra høringssvarenes oplysninger, men det udgør ca. 2.500 ha.

2 høringssvar er fra en eller flere lodsejere, som ønsker, at hele eller dele af deres arealer indgår i nationalparken. Det samlede areal, der ønskes inddraget, udgør 131 ha.

I enkelte af høringssvarene er der givet forslag til bestemmelser, som i forvejen findes i nationalparkloven, f.eks. om Nationalparkfonden, bestyrelsens virkemidler, klagemuligheder over Nationalparkfondens afgørelser og nationalparkrådets sammensætning. Da bestemmelserne i forvejen findes i nationalparkloven vil de som udgangspunkt ikke blive gentaget i bekendtgørelsen for den enkelte nationalpark. Der skal i den forbindelse gøres opmærksom på, at det i nationalparkloven er fastlagt, at bestyrelsen selv træffer beslutning om en række forhold, herunder oprettelse af sekretariat og nedsættelse af nationalparkråd.

2. Oprettelsesprocessen

Pilotprojektets borgerinddragelse

Flere lodsejere, bl.a. i området ved Elsegårde/Øer og Korup Sø, finder, at borgerinddragelsen er mangelfuld, da de aldrig er blevet orienteret om eller inddraget i drøftelserne i forbindelse med pilotprojektet.

Det fremgår af nationalparklovens § 4, stk. 1, at der skal være gennemført borgerinddragelse i forbindelse med de nødvendige forundersøgelser af nationalparken. Det fremgår endvidere af bemærkninger til lovforslaget, at der skal ske en grundig inddragelse af lokalbefolkningen, f.eks. i form af borgermøder, åbne arbejdsgrupper eller andet.

Der har i forbindelse med pilotprojektet Nationalpark Mols Bjerger været gennemført en omfattende borgerinddragelse i form af bl.a. fem tematiske arbejdsgrupper, ni borgermøder, guidede ture, nationalparkbus og aktiviteter for børn og unge. Der har desuden været udarbejdet en hustandsom-

delt informationsfolder samt foretaget en løbende annoncering i fire lokale ugeaviser af møder, dagsordener m.m.

Finjustering af nationalparkens afgrænsning

Enkelte lodsejere finder, at der ikke har været dialog med lodsejere langs nationalparkens afgrænsning forud for offentliggørelse af forslag til nationalpark. Djursland Landboforening finder, at dialogen ikke har været tilfredsstillende, da mange lodsejere er blevet henvist til den senere debat- og høringsperiode.

Forslaget til nationalparkens afgrænsning følger efter aftale med partierne bag nationalparkloven det forslag, som pilotprojektets styregruppe anbefalede i juni 2005. Afgrænsningen er, i samarbejde med Syddjurs Kommune, blevet finjusteret i dialog med berørte lodsejere i efteråret 2008. Lodsejere med jord langs nationalparkens grænse har fået tilsendt brev med mødeindkaldelse, detailkort, lodsejerfolder og fået tilbud om et separat møde. Dette har resulteret i en række mindre tekniske justeringer. Ønsker om større justeringer eller udtagelse af hele ejendomme er blevet henvist til debat- og høringsfasen.

Debat- og høringsfasen

Enkelte lodsejere har oplyst, at de ikke har modtaget forslaget til nationalpark. Foreningen af Private lodsejere i og omkring Mols Bjerge samt Odd Sinding finder, at debat- og informationshæftets faktuelle indhold er mangelfuldt og ikke tilstrækkeligt dokumenteret. Der er fx ikke oplysninger om den nærmere indretning og brug af arealerne. Der er desuden mangelfulde oplysninger om nationalparkens økonomi, herunder beregninger af udgifter til nationalparkens oprettelse og drift samt konkrete oplysninger om den årlige bevilling på finansloven og mulige bidrag fra Syddjurs Kommune og fra tilskudsordninger m.m.

Forslaget til nationalpark har været sendt til ca. 7.800 ejere af jord og/eller bygninger indenfor det foreslåede nationalparkområde. Udsendelsen er sket på baggrund af adresselister fra Syddjurs Kommune, hvor der beklageligvis har været fejlagtige oplysninger på enkelte ejere. Offentliggørelse af forslaget har desuden været annonceret i lokale aviser.

Med bekendtgørelsen kan miljøministeren ifølge nationalparklovens § 3 fastsætte målsætningerne for Nationalpark Mols Bjerge oprettelse og udvikling. Det er derimod op til den kommende nationalparkbestyrelse, at udarbejde en plan for etablering og udvikling af nationalparken, herunder hvordan de fastsatte mål prioriteres og hvordan den forventede indsats prioriteres i planperioden, jf. nationalparklovens § 18. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at den årlige bevilling vil blive fastlagt med udgangspunkt i bl.a. den udarbejdede nationalparkplan.

3. Afgrænsning

Museumsforeningen for Ebeltoft og Omegn og Museet for Syddjurs samt Jens Ravn Sørensen og Elisabeth Carstensen (Egens, Rønne) foreslår, at hele det sydlige Djursland inddrages især af kulturhistoriske årsager. Gunnar Henriksen (Gudbjerg) og Hanne Utzon (Højbjerg) foreslår, at Helgenæs medtages af hensyn til geologi/landskab, kulturhistorie og muligheder for naturoplevelser. Grundejerforeningen Dragsmur og de 3 lokale lystfiskerforeninger foreslår, at der medtages større kystnære havarealer, herunder hele Ebeltoft Vig.

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og WWF Verdensnaturfonden finder at nationalparken på sigt bør udvides med Helgenæs på grund af området enestående kyst-

landskab og natur og med kystområder og strandenge vest for Mols Bjerge på grund af de naturmæssige værdier.

De omtalte arealer – på nær kystområderne og strandenge vest for Mols Bjerge - kan ikke medtages i nationalparken, da der ikke er udført det forarbejde med undersøgelser og inddragelse af lokalbefolkningen, som i henhold til nationalparkloven er en forudsætning for områdets oprettelse som nationalpark.

Grundejerforeningen Ebeltoft Nord foreslår, at flere naturområder, fx Gungerne øst for Dråby, indtages i nationalparken. Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at der gennemføres en mindre konkret udvidelse ved Havmølle Å for at styrke den smalle korridor mellem nationalparkens kerneområder.

Syddjurs Kommune og Naturhistorisk Forening støtter det nuværende forslag til afgrænsning. Syddjurs Kommune finder, at der bør kunne gennemføres justeringer af afgrænsningen på ejendomsniveau, hvilket støttes af Lodsejerforeningen for Mols Bjerge Fredning.

Djursland Landboforening og Landbrug & Fødevarer noterer, at intentionerne bag pilotprojektets forslag til afgrænsning som udgangspunkt er fulgt. Foreningerne finder dog, at der ikke bør medtages højtliggende produktiv landbrugsjord, som fx ved Korup Sø, ligesom det bør være muligt at justere afgrænsningen på ejendomsniveau på baggrund af konkrete høringssvar fra berørte lodsejere.

En gruppe lodsejere i Korup Sø-området mener, at Korup Sø ikke bør medtages, bl.a. fordi borgerinddragelsen i området har været mangelfuld, der findes ikke eksisterende naturværdier i området, og området har ikke national betydning som kyst, overdrev eller skovlandskab og vil aldrig få det. To lodsejere støtter en inddragelse af Korup Sø-området i nationalparken på grund af områdets naturindhold, geologiske og kulturhistoriske værdier, herunder nogle af de ældste og mest kendte langhøje i landet.

7 lodsejere ønsker, at deres areal indgår i nationalparken. Der er dels tale om et samlet areal ved havmølle Å på ca. 108 ha, som bl.a. ønskes inddraget på grund af dets natur- og landskabsmæssige værdier og potentiale som spredningskorridor. Der er desuden tale om et areal på ca. 23 ha ved Elsegårde, som bl.a. ønskes inddraget på grund af dets natur- og landskabsværdier.

Knap 40 lodsejere med i alt ca. 2.500 ha har ønsket, at deres areal ikke indgår i nationalparken. Der er tale om større og mindre ejendomme indenfor området primært omkring skovene ved Stubbe Sø. Ingen af høringssvarene omfatter forslag til mindre justeringer af nationalparkgrænsen på ejendomsniveau.

Der har i forbindelse med finjusteringen af afgrænsningen været gennemført en dialog med lodsejere langs den foreslåede nationalparkgrænse. Dette har ført til en række mindre tekniske justeringer af grænsen, mens større ønsker til en ændret grænsedragning har været henvist til debat- og høringsfasen.

Det er valgt at fastholde den foreslåede nationalparkgrænse, som bygger på en enig styregruppe, og hvor der efterfølgende har været foretaget mindre tekniske justeringer.

Der gøres opmærksom på, at der ikke kommer nye regler eller restriktioner i forbindelse med nationalparkens oprettelse. Der gælder desuden fortsat de samme regler, herunder adgangsregler. Det

er endvidere frivilligt for den enkelte lodsejer at indgå aftaler med nationalparkbestyrelsen. For lodsejere der ønsker at deres arealer indgår i nationalparken, henvises der til muligheden via nationalparklovens § 7, stk. 2.

4. Formål

Prioritering af formål

Djursland Landboforening forudsætter, at de 6 formål er ligestillede og således ikke opstillet i prioriteret rækkefølge. Lodsejerforeningen Mols Bjerger Fredning finder, at naturbeskyttelse er det primære formål med oprettelse af nationalparken. Foreningen forudsætter, at de angivne formål i bekendtgørelsen er gældende som en bindende prioriteringsrækkefølge.

Der fremgår af bemærkninger til lovforslag om nationalparker, at det er et overordnet formål med oprettelse af nationalparker i Danmark at styrke og udvikle naturen. § 1 stk. 1 får derfor følgende ordlyd: "Bekendtgørelsen opretter Nationalpark Mols Bjerger for at styrke og udvikle naturen og indeholder regler for Nationalparkfond Mols Bjerger".

Formål nr. 3)

Nepenthes finder ikke, at nationalparker er det rette instrument til at varetage hensynet til kulturhistoriske miljøer, som i stedet bør fredes gennem landskabsfredninger og lignende.

Det er et formål med nationalparkloven (§ 1, nr. 5) at "bevare og synliggøre de kulturhistoriske værdier og mangfoldigheden i kulturlandskabet".

Formål nr. 4)

Ordet kulturoplevelser kan forstås meget bredt. For at præcisere, at der er tale om kulturhistoriske oplevelser, får formål nr. 4) følgende ordlyd: "at styrke mulighederne for friluftsliv og særlige naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kyst- og kulturlandskab, herunder bymiljøer".

Formål nr. 5)

WWF Verdensnaturfonden finder, at forskning og overvågning bør indgå som vigtige elementer i det videre arbejde med nationalparken, og foreslår følgende ændring: at styrke forskning, undervisning, naturvejledning **samt grundig overvågning** og formidling af de natur- og kulturhistoriske værdier.

Nationalkomiteen for Geologi foreslår følgende omformulering, hvor landskab og geologi indgår: at styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de **landskabelige, geologiske, naturhistoriske, kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier**.

Overvågning er ikke blandt de formål, som nationalparklovens § 1 angiver som formål ved oprettelse af nationalparker. Overvågning indgår derimod som grundlag for revision af nationalparkplanen, hvor det i udkast til bekendtgørelsens § 3, nr. 12) er foreslået, at "nationalparkens udvikling skal følges og evalueres".

Nationalparkens landskabelige og geologiske værdier har stor national betydning, og det er derfor hensigtsmæssigt, at det også afspejler sig i formålet med naturvejledning og formidling.

Formål nr. 5 får herefter følgende ordlyd: "at styrke forskning, undervisning, naturvejledning og formidling af de landskabelige, geologiske, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier".

Forslag til andre formål

Dansk Land- og Strandjagt foreslår som nyt formål: **"at styrke vildt og naturpleje til gavn for jagtudøvelse, idet jagtudøvelse er den ældste kulturarv, der findes i landet, og skal fremtidssikres i nationalparken"**.

Det vurderes, at en styrkelse af vildt og naturpleje er omfattet af formål nr. 1, ligesom jagtudøvelse falder ind under formål nr. 4.

5. Målsætninger for nationalparkens udvikling

Generelt

Dansk Skovforening foreslår, at det generelt for alle målsætninger i § 3 bør præciseres, at Nationalpark Mols Bjerges målsætninger skal indfries gennem frivillige aftaler. Foreningen finder især, at det skal præciseres i forhold til målsætning nr. 1) – 6). For målsætning nr. 1) peges på sikring af de naturtyper som ikke allerede er beskyttet gennem den eksisterende lovgivning, som løv- og fyrreskove. For målsætning nr. 5) og 6) foreslås yderligere præciseret, at formålene skal opnås gennem de almindelige adgangsregler.

Det fremgår af nationalparklovens § 14, at nationalparkfonden (nationalparkbestyrelsen) kun kan gennemføre nationalparkplanen gennem frivillige virkemidler, herunder indgåelse af frivillige aftaler. Nationalparkbestyrelsen får ikke myndighedsbeføjelser med hensyn til adgangsregler i det åbne land.

Målsætning nr. 1)

Nepenthes finder, at formålet indeholder gode intentioner, men ender med at kvæle naturens processer i fastgroede forestillinger om den rette natur på bestemte steder. Der bør derfor ses bort fra elementer af statisk natursyn og i stedet lade dynamikken råde.

Det anses for vigtigt, at bevare og styrke områdets vigtigste naturtyper, herunder at styrke deres kvalitet, udbredelse og mangfoldighed. Der er med formulering af målsætning nr. 1 også lagt vægt på naturens frie udvikling, i det det fremgår, at "naturtyperne skal udvikles til at blive bæredygtige og dynamiske økosystemer med naturlig vandbalance m.m."

Målsætning nr. 4)

Nepenthes stiller spørgsmålstejn ved, hvad det vil sige at styrke og synliggøre en geologisk værdi. Hvis det fx betyder at markante bakkestrøg skal friholdes mod tilgroning af vedplanter, vil det efter foreningens mening være en hæmsko for fri naturudvikling. Det er således uhensigtsmæssigt og

unødvendigt at lægge bånd på naturens udvikling på grund af landskabets form eller undergrundens sammensætning.

Nationalparkens landskabelige og geologiske værdier har stor national betydning, og det er en vigtig målsætning for nationalparken, at der sker en bevarelse og synliggørelse af disse værdier. Det behøver ikke at være i modsætning til formålet om at udvikle områdets naturtyper til bæredygtige og dynamiske økosystemer. Det vil i givet fald være op til nationalparkens bestyrelse at foretage den nødvendige afvejning mellem de enkelte formål.

Målsætning nr. 6)

Danske Gymnastik- & Idrætsforeninger foreslår følgende formulering: "Mulighederne for friluftsliv og natur- **og kulturhistoriske** oplevelser skal styrkes". Foreningen begrundet det med, at det vil understøtte helheden i bekendtgørelsen, da kulturoplevelser indgår i formålet med nationalparken, jf. § 2, nr. 4).

I formål nr. 4) i § 2 foreslås "kulturoplevelser" præciseret til "kulturhistoriske oplevelser", jf. ovenfor. Det vil samtidigt være hensigtsmæssigt, at kulturhistoriske oplevelser også indgik i målsætning nr. 6). Målsætning nr. 6) får dermed følgende ordlyd: "Mulighederne for friluftsliv, naturoplevelser og kulturhistoriske oplevelser skal styrkes".

Målsætning nr. 7)

Dansk Skovforening finder, at udtrykket "bæredygtigt grundlag" bør uddybes. Det bør således fremgå, hvorvidt begrebet refererer til en trebenet afvejning mellem natur-, økonomiske- og sociale værdier eller om der er tale om en afvejning med special vægt på naturværdierne.

Målsætningen har bl.a. ophæng i nationalparklovens § 1, nr. 9), hvor et af formålene med oprettelse af nationalparker er "at understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne.

Målsætning nr. 9)

Danmarks Idræts-Forbund og Danske Gymnastik- & Idrætsforeninger foreslår, at friluftsmæssige værdier bør indgå i formålet for at understøtte helheden i bekendtgørelsen, da friluftsmæssige værdier indgår i formålet med nationalparken, jf. § 2, stk. 5. Friluftsrådet foreslår tilsvarende, at rekreative værdier indgår i formålet.

Beboere i Bogens By og Lodsejerforeningen Mols Bjerge Fredning finder, at der skal etableres tydelig markering af grænserne mellem henholdsvis de offentlige og de private arealer i nationalparken tillige med klar information om adgangsforholdene til samme.

Det vil være hensigtsmæssigt, at friluftsmæssige værdier også indgik i målsætning nr. 9, da det er nævnt i formål nr. 5. Det vil tilsvarende være hensigtsmæssigt, at der sker en bedre information og formidling af adgangsforholdene i nationalparken. Målsætning nr. 9) får dermed følgende ordlyd: "Formidling og naturvejledning af nationalparkens landskabsdannelse, natur- og kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier og adgangsforhold skal styrkes og koordineres i samarbejde med lokale aktører gennem udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter".

Målsætning nr. 11)

Landbrug og Fødevarer efterlyser en præcisering af hvad der menes med omgivelserne, og foreslår følgende formulering: "Udviklingen skal ske i samspil med omgivelserne, **herunder områdets erhvervsliv og private lodsejere**".

Formulering skal forstås i bred forstand. I praksis vil det være op til nationalparkbestyrelsen fra sag til sag konkret at tage stilling til såvel geografisk rækkevidde som aktører i form af relevante organisationer og andre samarbejdspartnere.

Målsætning nr. 12)

Danmarks Naturfredningsforening foreslår følgende formulering: "Nationalparkens udvikling skal følges og evalueres, **gennem et naturovervågningsprogram der dækker alle naturtyper i nationalparken**". Foreningen begrundes forslaget med, at uden konkrete mål for en overvågning som løfter standarden over den minimumsløsning NOVANA er, er der ikke mulighed for at følge om nationalparken reelt giver naturen et løft.

Det fremgår af nationalparkloven, at nationalparkplanen skal revideres hvert 6. år (§ 25, stk. 1), og at nationalparkfonden (nationalparkbestyrelsen) som grundlag for revisionen skal udarbejde og offentliggøre en redegørelse for udvikling i nationalparken, herunder en evaluering af de opnåede resultater i den forløbne planperiode (§ 25, stk. 2).

Det er således op til nationalparkbestyrelsen at gennemføre de aktiviteter, herunder overvågningsprogrammer, som bestyrelsen finder relevant i forhold til den i nationalparkloven fastlagte redegørelse.

Trafikforhold

Beboere i Bogens By, Helge Poulsen og Lodsejerforeningen Mols Bjerge Fredning finder, at der med en forventning om en ikke uvæsentlig forøgelse af publikumsbesøgende på de fredede arealer indenfor Nationalparken må kræve en stram og klar formuleret trafik- og adfærdsregulering udviklet i samarbejde med de lokale, private lodsejere.

På grund af de lokale forhold i Mols Bjerge vil det være hensigtsmæssigt, at nationalparkbestyrelsen får til opgave at kigge på og håndtere trafikale forhold for at sikre en øget tilgængelighed uden at det medfører gener fra trafikken. Der tilføjes derfor en ny målsætning nr. 8) med følgende ordlyd: "Beskrivelse og håndtering af trafikale forhold i nationalparken, herunder Mols Bjerge området, for at sikre en øget tilgængelighed uden at øge generne fra trafikken".

Tilgængelighed for handicappede

Dansk Handicap Forbund foreslår følgende nye målsætning: **Alle tiltag gøres i videst muligt omfang tilgængelig for alle. Personer med handicap skal kunne deltage på lige fod med andre. Al udformning sker efter principperne om universel udformning – stier, bygninger og formidling mv. Handicaporganisationerne inddrages i udviklingen.**

Dansk Handicap Forbund foreslår alternativt, at handicaphensynet indføres som tilføjelser til de 12 eksisterende målsætninger, og foreslår konkret tilføjelser til målsætning nr. 7) og 8).

Danske Handicaporganisationer - Syddjurs finder, at tilgængeligheden skal gælde alle borgere og så de handicappede, både lokale og turister. Det foreslås, at det ved udarbejdelse af planerne for nationalparken sikres, at parken bliver tilgængelig for handicappede, f.eks. som en tilføjelse til målsætning nr. 6). Synspunktet støttes af Turistforeningen for Ebeltoft og Mols.

Det fremgår af bemærkningerne til forslag om nationalparker (§ 18 - nationalparkplanen), at det ved beskrivelsen af udviklingsmulighederne for friluftslivet bør fremgå, i hvilket omfang der kan tages særligt hensyn til de handicappede. Det må i den forbindelse forventes, at nationalparkbestyrelsen i forbindelse med etablering af nye friluftsfaciliteter og formidlingsaktiviteter indgår i en dialog med relevante handicaporganisationer for at sikre, at faciliteterne og aktiviteterne bliver så handicap-tilgængelige som muligt.

6. Planlægningszoner og planlægningsbestemmelser

Syddjurs Kommune finder, at opdelingen af nationalparkområdet i tre planlægningszoner er vellykket og vil muliggøre den nødvendige udbygning i byområderne initieret af kommunens rolle som vækstområde for Århus samtidig med, at de unikke naturområder beskyttes.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår generelt, at der udarbejdes planlægningsrammer, der som minimum er baseret på Århus Amts regionplan for 2005. Foreningen finder det helt uacceptabelt, at Nationalpark Mols Bjerge fremover risikerer at blive svagere beskyttet gennem bekendtgørelsen, end områderne er i dag gennem Regionplan 2005 for Århus Amt. Dansk Ornitologisk Forening savner beskyttelsesbestemmelser i forhold til konstruktion af anlæg m.v., der vil kunne forstyrre landskabs- og naturværdierne eller vanskeliggøre fremtidige naturgenopretningsprojekter.

Danmarks Naturfredningsforening foreslår konkret, at der tilføjes en fjerde zone, som skal pege på løsninger på de udfordringer Ebeltoft By har. Mols Bjerges Venner foreslår tilsvarende en fjerde zone, som skal sikre købstads-, landsby- og herregårdsområder samt andre kulturmiljøer.

Djursland Landboforening finder, at reglerne for zone 1 er overflødige, og at det er i strid med frivillighedsprincippet, at der er forskel på zone 2 og 3. Landbrug & Fødevarer tager skarpt afstand fra planlægningszoner og finder, at hvis planlægningszonerne fastholdes er det særligt u hensigtsmæssigt, at der i zone 2 er betydelige landbrugsarealer.

Landbrug & Fødevarer og Foreningen af Private lodsejere i og omkring Mols Bjerge efterlyser en definition af "høje anlæg". Landbrug & Fødevarer finder at § 6, stk. 2 bør suppleres med eksempler, fx bør det også være muligt at tillade opførelse af nødvendige anlæg til telekommunikation.

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet og WWF Verdensnaturfonden foreslår, at 3 områder bør overføres fra zone 3 til zone 2:

- Skove og søer ved Rugård på grund af det varierede og rige plante, fugle- og dyreliv
- Kystarealer mellem Ebeltoft og Hassenør på grund af meget værdifulde overdrev og en vigtig raste- og fourageringslokalitet for svømme- og andefugle
- Plantager og sandmarksområder syd for Ebeltoft by på grund af det enestående plante- og insektsamfund.

Nationalkomiteen for Geologi finder, at området Ebeltoft – Skelhøje Bakker, som er udpeget som interesseområde af By- og Landskabsstyrelsen bør flyttes fra zone 3 til zone 2. Grundejerforeningen Thinghøjgaard gør opmærksom på, at foreningens "område" er delt i zone 2 og zone 3 og fore-

slår, at hele området placeres i zone 2. Grundejerforeningen Femmøller Strand finder, at hele Egil Fischers Naturpark bør ligge i zone 2. Thomas Hvam Petersen foreslår, at et mose- og vådområde ved Egsmarkslund flyttes fra zone 3 til zone 2. Morten Jødal foreslår, at Ebeltoft Købstad flyttes fra zone 3 til zone 2.

En gruppe lodsejere ved Korup Sø finder, at Korup Sø ikke lever op til bekendtgørelsens definition af zone 2, da området bl.a. ikke indeholder naturtyper der er karakteristisk for nationalparkens kyst-, overdrevs- og skovlandskaber.

Syddjurs Kommunen skal i sin planlægning følge reglerne for de internationale naturbeskyttelsesområder, som omfatter ca. 1/3 af området. Kommunen skal desuden følge nogle supplerende regler for luftledninger og høje anlæg for at sikre en række hensyn vedr. natur, landskab og kulturmiljø. Endelig forventes det, at kommunen arbejder for nationalparkens formål og målsætninger. Der findes således ikke anledning til at ændre den foreslåede zoneopdeling.

Da nationalparkområdet omfatter Natura 2000-områder bør bestemmelserne medtages i nationalparkbekendtgørelsen, da der ellers kan rejses tvivl om, hvorvidt bestemmelserne stadigvæk er gældende.

Høje anlæg omfatter anlæg der på grund af deres højde vil udløse krav om lokalplanlægning. Det vil være op til kommunen at foretage denne vurdering, og vurderingen vil kunne påklages til Naturklagenævnet efter reglerne i planloven.

7. Nationalparkfond Mols Bjerge

Bestyrelsens sammensætning

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Det Grønne Kontaktudvalg, Helge Poulsen (Knebel), Henrik Haugtrup (Fuglsø), Møllerup Gods, Naturhistorisk Museum Århus, Syddjurs Kommune og WWF Verdensnaturfonden finder, at der er en klar overvægt af benyttelsesinteresser i den foreslåede bestyrelse. Danmarks Naturfredningsforening og WWF Verdensnaturfonden foreslår konkret, at de sidste to pladser i bestyrelsen gives til Dansk Botanisk Forening og Dansk Ornitologisk Forening på grund af de betydelige botaniske og fuglemæssige værdier i området.

7 foreninger eller organisationer eller sammenslutninger heraf foreslår, at de selv får en plads i bestyrelsen. Det drejer sig om følgende, hvor evt. anførte begrundelse(r) er nævnt i ( ):

- Danmarks Fiskeriforening (fiskeriinteresser i bl.a. Egens Vig og Begtrup Vig)
- Danmarks Jægerforbund (stort antal lokale medlemmer, lokal viden)
- Dansk Ornitologisk Forening (store og betydelige fugleinteresser i området)
- Foreningen af Private lodsejere i og omkring Mols Bjerge
- Lystfiskerorganisationerne Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Fritidsfiskerforbund og Dansk Amatørfiskerforening (varetage interesser vedr. kystnært fiskeri og miljø)
- Mols Bjerges Venner (lokalt engagement og brede interesser) og
- Region Midtjylland (nationalparkens positive effekt på den regionale udvikling).

En gruppe beboere i Bogens By, Djursland Landboforening, Foreningen af Private lodsejere i og omkring Mols Bjerge, Helge Poulsen (Knebel), Lodsejerforeningen Mols Bjerge Fredning, Peter

Hammerich m.fl. (Mols Bjerge) og Venstre Syddjurs Kommune foreslår, at lodsejerorganisationerne får en repræsentation i bestyrelsen på grund af den store andel af privatejede arealer.

Landbrug & Fødevarer foreslår, at landbruget får en ekstra plads i bestyrelsen på grund af de væsentlige landbrugsmæssige interesser i området. Syddjurs Kommune foreslår, at kommunen får en ekstra plads i bestyrelsen på grund af kommunens ansvar for naturbeskyttelse på privatejede arealer samt kommunens indsats i det naturbevarende og naturgenoprettende arbejde.

For at sikre en større lokal forankring og repræsentation af lodsejerinteresser vil bestyrelsen blive udvidet med Foreningen af Private lodsejere i og omkring Mols Bjerge og Lodsejerforeningen Mols Bjerge Fredning. For at få en mere hensigtsmæssigt sammensætning udgår Syddjurs Erhvervsråd, idet de vigtigste erhvervsinteresser – turisme, landbrug og skovbrug – i forvejen er repræsenteret i bestyrelsen.

Foreningen Private lodsejere i og omkring Mols Bjerge og Lodsejerforeningen for Mols Bjerges Fredning finder, at det er upræcist, hvilke kriterier der lægges til grund for at opfylde betingelserne for lokal tilknytning, og Lodsejerforeningen spørger bl.a., hvad der ligger i udtrykket "så vidt muligt". Dansk Land- og Strandjagt foreslår følgende formulering af § 8, stk. 1: **"Medlemmer skal have fast bopæl i Syddjurs Kommune"**.

Formuleringen "så vidt muligt have lokal tilknytning" fremgår af bemærkninger til forslaget til nationalparkloven og kan som en del af lovgrundlaget ikke ændres. Det findes ikke hensigtsmæssigt, at opstille detaljerede kriterier for "lokal tilknytning", da det vil bero på en konkret vurdering fra sag til sag.

Hvis bestyrelsen skal udvides med yderligere to medlemmer foreslår Danmarks Idræts-Forbund og Danske Gymnastik- & Idrætsforeninger, at nationalparkrådet får 4 i stedet for 2 medlemmer i bestyrelsen for at sikre den lokale forankring. Borgerforeningen Mols foreslår generelt at forøge nationalparkrådets repræsentation i bestyrelsen.

Det fremgår af nationalparklovens § 12, stk. 2, at der kun kan udpeges 1-2 medlemmer til bestyrelsen efter indstilling fra nationalparkrådet.

8. Miljøvurdering

Foreningen af Private lodsejere i og omkring Mols Bjerge og Lodsejerforeningen Mols Bjerge Fredning efterlyser oplysninger om, hvilke data analysen bygger på, hvordan disse data er validering, hvilke negative konsekvenser der måtte have været afdækket i den fulde vurdering og hvilke konsekvenser af anden art der kan være.

Bekendtgørelsen fastlægger kun de helt overordnede rammer for fremtidige projekter og arealanvendelser. Dette afspejler sig i miljøvurderingens detaljeringsgrad, da miljørapporten kun skal indeholde de oplysninger, der med rimelig kan forlænges i forhold til hvor detaljeret planen eller programmet er, og på hvilket trin i et evt. planhieraki planen eller programmet befinder sig.

Vurderingen bygger på pilotprojektets rapport, men der indgår ikke konkrete data. Der er dog i flere afsnit angivet eksempler og beregninger fra pilotprojektets rapport. Der må forventes en væsentlig større detaljeringsgrad i miljøvurderingen af nationalparkbestyrelsens nationalparkplan.

Der gøres endelig opmærksom på, at miljøvurderingen kun omfatter sandsynlige og væsentlige indvirkninger på miljøet.